

## DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 marca 1937 r.

## o służbie wojskowej oficerów.

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 maja 1936 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi i organizacji naczelných władz wojskowych w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 286) postanawiam co następuje:

## CZĘŚĆ I.

PRZEPISY WSPÓLNE DLA OFICERÓW  
WOJSKA I MARYNARKI WOJENNEJ.

## Rozdział I.

## Przepisy ogólne.

**Art. 1.** Siły zbrojne stoją na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej Polskiej. Wskrzeszone niezłomną wolą Wodza Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, oraz wysiłkiem i ofiarą najlepszych synów Ojczyzny mają wcielać w życie jego wskazania i cnoty rycerskie.

**Art. 2.** § 1. Oficerowie tworzą korpus oficerski sił zbrojnych.

§ 2. Korpus oficerski sił zbrojnych składa się z korpusów osobowych wojska i marynarki wojennej.

§ 3. W skład korpusów osobowych wchodzi:

- a) w wojsku: korpus osobowy generałów, poszczególne korpusy osobowe oficerów broni, korpus osobowy oficerów taborowych, korpus osobowy oficerów żandarmerii oraz poszczególne korpusy osobowe oficerów służb;
- b) w marynarce wojennej: poszczególne korpusy osobowe oficerów broni i korpus osobowy oficerów służb.

§ 4. W skład korpusu oficerskiego wojska i marynarki wojennej wchodzi również duchowieństwo wojskowe, którego prawa i obowiązki określi osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

**Art. 3.** Oficer jest żołnierzem - obywatelem, na którym spoczywa szczególny obowiązek bronięcia Ojczyzny i gotowości oddania każdej chwili życia w jej służbie. Powinien on służyć za wzór miłości Ojczyzny i honoru, pełnić zawsze wiernie, ideowo i sumiennie służbę dla państwa, być sprawiedliwym i dbałym dowódcą, opiekunem i wychowawcą, posłusznym i oddanym podwładnym, szczerym i dobrym kolegą.

**Art. 4.** § 1. Oficerem może być nieposzlakowany obywatel państwa polskiego, którego wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej nie ulega wątpliwości, a który posiada odpowiednie kwalifikacje moralne i fachowe oraz odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekrete.

§ 2. Osoby nie będące obywatelami państwa polskiego można wyjątkowo mianować oficerami w stopniach honorowych bądź też przyjmować do służby w wojsku i marynarce wojennej w charakterze oficerów kontraktowych.

§ 3. Osoby, które uzyskały stopnie oficerskie w sposób określony w § 2, nie nabywają przez to obywatelstwa polskiego.

**Art. 5.** Zdolność fizyczną i psychiczną oficerów do pełnienia służby oceniają wojskowo-lekarskie komisje rewizyjne. Zasady badania i oceny stopnia zdolności oraz tryb postępowania wojskowo-lekarskich komisji rewizyjnych określa Minister Spraw Wojskowych.

## Rozdział II.

## Stosunek do służby wojskowej, tytuły i stopnie oficerów.

**Art. 6.** Ze względu na stosunek do służby wojskowej ustanawia się następujący podział oficerów:

- a) oficerowie służby stałej,
- b) oficerowie stanu spoczynku,
- c) oficerowie rezerwy,
- d) oficerowie pospolitego ruszenia,
- e) oficerowie na czas wojny,
- f) oficerowie w stopniach honorowych,
- g) oficerowie kontraktowi.

**Art. 7. § 1.** Tytułem oficera jest jego stopień, przy czym oficerowie do stopnia pułkownika włącznie, którzy uzyskali dyplom ukończenia Wyższej Szkoły Wojennej, używają w tytule wyrazu „dyplomowany”.

§ 2. Sposób używania przez oficerów posiadanych stopni naukowych lub szczególnych tytułów związanych z wykonywaniem służby wojskowej, jak również określenia w tytule przynależności do korpusu osobowego, ustali Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 8.** Ustanawia się następujące stopnie oficerskie oraz kolejność w ich nadawaniu:

w wojsku:	w marynarce wojennej:
	oficerowie młodsi:
podporucznik	podporucznik marynarki
porucznik	porucznik marynarki
	oficerowie starsi:
kapitan, rotmistrz	kapitan marynarki
	oficerowie sztabowi:
major	komandor-podporucznik
podpułkownik	komandor-porucznik
pułkownik	komandor
	admirałowie:
generałowie:	
generał brygady	kontr-admirał
generał dywizji	wice-admirał
generał broni	admirał
marszałek Polski	—

**Art. 9. § 1.** Stopnie oficerskie nadaje się przez mianowanie z wyjątkiem stopni oficerów kontraktowych.

§ 2. Mianowanie oficera nastąpić może tylko na stopień bezpośrednio wyższy od stopnia posiadanego, z wyjątkiem mianowania na stopień marszałka Polski.

§ 3. Ustanawia się w czasie pokoju jako datę ogłoszenia mianowania na wyższe stopnie oficerów służby stałej, z wyjątkiem oficerów mianowanych w związku z przeniesieniem w stan spoczynku, dzień 19 marca danego roku.

§ 4. Zarządzenie o mianowaniu oficerów służby stałej zawiera datę mianowania.

**Art. 10. § 1.** Każdy oficer ma w swym stopniu i korpusie osobowym starszeństwo określone datą i kolejnością.

§ 2. Data starszeństwa może być wcześniejsza od daty mianowania.

§ 3. Datę starszeństwa można zmienić na późniejszą jedynie w przypadku mianowania oficera rezerwy oficerem służby stałej.

§ 4. Przy mianowaniu na każdy stopień wydaje się oficerowi dokument zawierający stopień, na który mianowanie nastąpiło, datę starszeństwa oraz kolejność w starszeństwie.

**Art. 11. § 1.** Oficerów służby stałej, stanu spoczynku, rezerwy, pospolitego ruszenia oraz oficerów w stopniach honorowych mianuje na poszczególne stopnie do stopnia generała broni (admirała):

a) w czasie pokoju — Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych,

b) w czasie wojny — Naczelny Wódz.

§ 2. Oficera na stopień marszałka Polski mianuje Prezydent Rzeczypospolitej za wyjątkowe zasługi w obronie Ojczyzny.

§ 3. Oficerów na czas wojny mianuje Naczelny Wódz.

§ 4. Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych służy prawo stawiania Ministrowi Spraw Wojskowych wiążących postulatów co do:

a) określania zasad w zakresie mianowań na poszczególne stopnie;

b) mianowania poszczególnych oficerów na stopień pułkownika (komandora) i stopnie wyższe.

**Art. 12. § 1.** Mianowanie oficerów na wyższe stopnie w czasie pokoju następuje z wyboru na podstawie posiadanych kwalifikacji i w miarę wolnych stanowisk, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej, oraz na podstawie warunków określonych niniejszym dekretem.

§ 2. Sposób i zakres oraz warunki mianowania oficerów na poszczególne stopnie w czasie wojny, z wyjątkiem mianowania na stopień marszałka Polski, określi Naczelny Wódz.

§ 3. Kwalifikacje wymagane do mianowania na wyższe stopnie określają:

a) w czasie pokoju — Minister Spraw Wojskowych,

b) w czasie wojny — Naczelny Wódz.

**Art. 13. § 1.** Oficerowie służby stałej korpusów osobowych broni, z wyjątkiem grup technicznych, do stopnia majora (komandora-podporucznika) włącznie, jeżeli przez dwa lata zajmowali stanowisko, dla którego składami osobowymi przewidziany jest stopień wyższy niż posiadany ostatnio przez danego oficera, oraz odpowiadają warunkom wymaganym do mianowania, zostają bezpośrednio przed przeniesieniem w stan spoczynku mianowani na wyższy stopień.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy poruczników i kapitanów (rotmistrzów) służby stałej przechodzących w stan spoczynku z powołaniem do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

§ 3. Oficerowie służby stałej nie objęci mianowaniem określonym w § 1 a przechodzący w stan spoczynku mogą być wyjątkowo mianowani na wyższy stopień, jeżeli prócz warunków wymaganych do mianowania na podstawie niniejszego dekretu odpowiadają warunkom dodatkowym, które określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Mianowanie oficerów wymienionych w § 1 i 3 następuje niezależnie od istnienia wolnych stanowisk.

**Art. 14. § 1.** Mianowanie podporuczników służby stałej porucznikami odbywa się we-

dług starszeństwa po trzech latach służby, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej.

§ 2. Przy mianowaniu określonym w § 1 mogą być pominięci podporucznicy, którzy nie odpowiadają wymaganym kwalifikacjom albo byli karani w postępowaniu sądowym, honorowym lub dyscyplinarnym, przy czym powód pominięcia winien im być podany do wiadomości.

§ 3. Porucznicy służby stałej, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową, zostają mianowani kapitanami (rotmistrzami) przy najbliższych mianowaniach.

§ 4. Porucznicy służby stałej, którzy przeszli w stopniu oficerskim co najmniej dziesięć lat na stanowiskach liniowych, które określa Minister Spraw Wojskowych, a posiadają stopień porucznika od lat piętnastu oraz dodatnie opinie, zostają mianowani kapitanami (rotmistrzami) przy najbliższych mianowaniach.

Art. 15. Oficera, który zmarł lub utracił zdolność do służby wojskowej wśród okoliczności świadczących o jego wyjątkowych zasługach, można mianować na wyższy stopień niezależnie od istnienia innych warunków, wymaganych do mianowania na wyższy stopień.

Art. 16. § 1. Oficerem w stopniu podporucznika można mianować podoficera lub szeregowca zmarłego wskutek przyczyn związanych ze służbą wojskową wśród okoliczności świadczących o jego wyjątkowych zasługach.

§ 2. Oficerem w stopniu podporucznika jako oficera na czas wojny można mianować podoficera lub szeregowca posiadającego odpowiednie kwalifikacje moralne za czyn wyjątkowego męstwa na polu bitwy.

Art. 17. § 1. Mianowanie oficerem na czas wojny może nastąpić na jeden ze stopni wymienionych w niniejszym dekrete niezależnie od stosunku do służby wojskowej, przy czym warunki mianowania określa Naczelny Wódz.

§ 2. Oficera na czas wojny, po zarządzeniu częściowej lub ogólnej demobilizacji, Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych mianuje oficerem służby stałej, przenosi do rezerwy lub pospolitego ruszenia albo zwalnia od powszechnego obowiązku wojskowego, zależnie od przydatności służbowej, albo też przenosi go w stan spoczynku, jeżeli nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego.

§ 3. Mianowanie oficera na czas wojny oficerem służby stałej następuje za jego zgodą.

Art. 18. § 1. Warunki mianowania oficerów w stopniach honorowych ustali Prezydent Rzeczypospolitej.

§ 2. Warunki przwimowania oficerów kontraktowych oraz ich obowiązki i prawa ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 19. § 1. Oficera, przeciwko któremu wdrożono postępowanie karno-sądowe lub ho-

norowe, nie można zasadniczo mianować na wyższy stopień do czasu prawomocnego ukończenia postępowania.

§ 2. W przypadkach jednak o mniejszym znaczeniu Minister Spraw Wojskowych w czasie pokoju a Naczelny Wódz w czasie wojny może uznać, że wdrożenie postępowania karno-sądowego bądź honorowego nie stanowi przeszkody do mianowania oficera.

Art. 20. § 1. Oficera pozbawia się stopnia i skreśla z ewidencji oficerów z mocy samego prawa w przypadkach:

- a) skazania prawomocnym wyrokiem sądu wojskowego na karę dodatkową na czci: wydalenia z wojska lub marynarki wojennej albo wydalenia z korpusu oficerskiego;
- b) skazania prawomocnym wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą, w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego, wydalenie z wojska lub marynarki wojennej albo z korpusu oficerskiego;
- c) samowolnego opuszczenia swej jednostki bądź stanowiska służbowego lub pozostawiania poza nimi, albo nieuczynienia zadość powołaniu do służby wojskowej w terminie oznaczonym, jeżeli wdrożone z tego powodu postępowanie karno-sądowe zostało w myśl obowiązujących przepisów wskutek nieobecności oficera zawieszona;
- d) zatwierdzenia przez Prezydenta Rzeczypospolitej prawomocnego orzeczenia oficerskiego sądu honorowego, orzekającego karę wykluczenia z korpusu oficerskiego;
- e) utraty obywatelstwa polskiego.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która w myśl § 1 pkt a), b), c) i d) spowodowała pozbawienie stopnia i skreślenie z ewidencji, oficer odzyskuje utracony stopień z mocy samego prawa i zostaje wpisany do ewidencji oficerów, przy czym w przypadkach wymienionych w § 1 pkt a), b) i c) odzyskanie stopnia następuje po uprzednim przeprowadzeniu postępowania honorowego, jeżeli sprawa wchodzi w zakres działania sądów honorowych.

§ 3. W razie ponownego nabycia obywatelstwa polskiego odzyskanie utraconego stopnia i wpisanie do ewidencji oficerów zależy od decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 21. § 1. Oficera skreśla się z ewidencji oficerów w przypadkach:

- a) zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego;
- b) uznania za zmarłego albo zaginionego na podstawie obowiązujących przepisów;
- c) śmierci.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która w myśl § 1 lit. a) i b) spowodowała skreślenie, oficera wpisuje się do ewidencji oficerów.

## Rozdział III.

## Oficerowie służby stałej.

**Art. 22.** Oficera służby stałej, który odpowiada warunkom, ustalonym w niniejszym dekreście, można mianować aż do najwyższego stopnia.

**Art. 23.** Oficer służby stałej znajduje się:  
a) w stanie czynnym albo  
b) w stanie nieczynnym.

**Art. 24. § 1.** Oficer służby stałej w stanie czynnym otrzymuje przydział służbowy w wojsku lub marynarce wojennej jeżeli niniejszy dekret nie stanowi inaczej.

**§ 2.** Oficerów mianuje na stanowiska służbowe i zwalnia z nich:

- a) w czasie pokoju — Minister Spraw Wojskowych z wyjątkiem przypadków, w których osobne przepisy zastrzegają to prawo Prezydentowi Rzeczypospolitej;
- b) w czasie wojny — Naczelnny Wódz albo upoważnione przez nich organa i przełożeni wojskowi.

**§ 3.** Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych przysługuje prawo stawiania postulatów w sprawie obsady stanowisk zastrzeżonych dekretem o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi.

**Art. 25.** Oficer służby stałej w stanie czynnym jest corocznie opiniowany w sposób i na zasadach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych.

**Art. 26. § 1.** W razie wydania opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera do służby stałej przełożony wydający tę opinię podaje jej treść do wiadomości opiniowanemu oficerowi, któremu służy w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia prawo wniesienia w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych pisemnej prośby o zbadanie słuszności wydanej opinii.

**§ 2.** Oficera służby stałej, który w ciągu czterech następujących po sobie lat otrzymał dwukrotnie od dwóch jednocześnie opiniujących przełożonych opinię stwierdzającą jego nieprzydatność do służby, zwalnia się ze służby stałej.

**Art. 27. § 1.** Względem oficera służby stałej Minister Spraw Wojskowych może zarządzić na jego prośbę lub z urzędu postępowanie rewizyjno-lekarskie w celu zbadania zdolności do służby w stanie czynnym w przypadkach:

- a) uszkodzenia zdrowia powodującego trwałą niezdolność do służby stałej;
- b) niemożności pełnienia służby z powodu złego stanu zdrowia przez więcej niż sześć miesięcy w ciągu dwunastu miesięcy następujących po sobie albo przez więcej niż dziesięć miesięcy w ciągu dwóch lat następujących po sobie;

c) stwierdzenia nieprzydatności do służby stałej z powodu obniżenia zdolności psychicznych lub fizycznych.

**§ 2.** Związek przyczynowy między uszkodzeniem zdrowia lub obniżeniem zdolności psychicznych bądź fizycznych a służbą wojskową stwierdza Minister Spraw Wojskowych na podstawie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej i przebiegu służby oficera.

**Art. 28. § 1.** Oficera służby stałej w stanie czynnym przenosi Minister Spraw Wojskowych albo upoważnione przez niego organa w stan nieczynny w przypadkach:

- a) przyjęcia mandatu do izb ustawodawczych — na czas piastowania mandatu;
- b) przyjęcia urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego) z wyjątkiem urzędu ministra lub wiceministra spraw wojskowych — na czas do trzech lat;
- c) powołania na stanowisko w państwowej służbie cywilnej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych — na czas do trzech lat;
- d) dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych.

**§ 2.** Oficera służby stałej w stanie czynnym może Minister Spraw Wojskowych albo upoważnione przez niego organa i władze przenieść na prośbę oficera w stan nieczynny do lat trzech z przyczyn osobistych oraz z powodu czasowej niezdolności do służby w stanie czynnym, stwierdzonej przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną.

**§ 3.** Uposażenie oficerów przeniesionych w stan nieczynny oraz zaliczanie czasu przebywania w stanie nieczynnym do wysługi emerytalnej określają osobne przepisy.

**§ 4.** Czas pozostawania w stanie nieczynnym z przyczyn osobistych Minister Spraw Wojskowych może w wyjątkowych przypadkach zaliczyć do służby czynnej.

**Art. 29. § 1.** Oficer służby stałej w stanie nieczynnym wraca do służby w stanie czynnym bez osobnego powołania:

- a) po upływie czasu, na jaki został przeniesiony w stan nieczynny, z wyjątkiem przypadku pozostawania w niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych;
- b) po zarządzeniu mobilizacji, z wyjątkiem przypadków:
  - piastowania mandatu do izb ustawodawczych,
  - pełnienia urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego),
  - przeniesienia w stan nieczynny wskutek czasowej niezdolności do służby.

**§ 2.** W przypadkach przeniesienia oficera w stan nieczynny na własną prośbę powołanie do służby w stanie czynnym może nastąpić z urzędu lub na prośbę przed upływem okresu czasu, na jaki nastąpiło przeniesienie.

**Art. 30. § 1.** Oficera służby stałej, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przenosi Minister Spraw Wojskowych w stan spoczynku w przypadkach:

- 1) osiągnięcia przez oficera wieku:
  - a) w korpusie generałów:
    - generała brygady (kontr-admirała) 58 lat
    - generała dywizji (vice-admirała) 60 lat
    - generała broni (admirała) 62 lat
  - b) w korpusach osobowych oficerów broni, z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów:
    - porucznika (porucznika marynarki) 36 lat
    - kapitana (rotmistrza, kapitana marynarki) 42 lat
    - majora (komandora-podporucznika) 48 lat
    - podpułkownika (komandora-porucznika) 50 lat
    - pułkownika (komandora) 52 lat
  - c) w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii oraz w korpusach osobowych oficerów służb i w grupach technicznych korpusów osobowych oficerów broni:
    - porucznika i kapitana (porucznika marynarki, kapitana marynarki) 48 lat
    - majora (komandora-podporucznika) 52 lat
    - podpułkownika (komandora-porucznika) 54 lat
    - pułkownika (komandora) 56 lat

2) otrzymania dwukrotnie od dwóch jednocześnie opiniujących przełożonych w ciągu czterech następujących po sobie lat opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera do służby stałej;

3) ponownego przyjęcia mandatu do nowowybranych izb ustawodawczych po co najmniej dziesięcioletnim piastowaniu tego mandatu w następujących po sobie kadencjach;

4) pełnienia nadal po upływie trzech lat, na które nastąpiło przeniesienie w stan nieczynny, urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego) albo pozostawania nadal w cywilnej służbie państwowej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

**§ 2.** Oficera służby stałej, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, może Minister Spraw Wojskowych przenieść w stan spoczynku:

- a) w razie uzyskania pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego,
- b) w razie wydania przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną orzeczenia stwierdzającego niezdolność do służby stałej,
- c) na prośbę oficera — z chwilą nabycia prawa do zaopatrzenia emerytalnego.

**Art. 31. § 1.** Oficera służby stałej, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, przenosi Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych do rezerwy lub pospolitego ruszenia w przypadkach określonych w art. 30 § 1.

**§ 2.** Oficera służby stałej, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, może Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, przenieść do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

- a) w razie wydania przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną orzeczenia stwierdzającego niezdolność do służby stałej, przy czym w razie stwierdzenia trwałej niezdolności do służby wojskowej następuje zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego,
- b) na prośbę oficera.

**Art. 32.** Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych zatrzymać oficera w służbie stałej po osiągnięciu przez niego granicy wieku.

**Art. 33.** W stosunku do oficerów zajmujących stanowiska, których obsada jest zastrzeżona dekretem o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych, obowiązuje Ministra Spraw Wojskowych poprzednie uzgadnianie z Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych w przypadkach:

- a) przeniesienia w stan spoczynku, do rezerwy i pospolitego ruszenia na podstawie art. 30 i 31,
- b) zatrzymania w służbie stałej na podstawie art. 32.

**Art. 34. § 1.** Poruczników i kapitanów (rotmistrzów) podlegających zwolnieniu z powodu osiągnięcia granicy wieku, określonej w art. 30 § 1 pkt 1 lit. b), powołuje się za ich zgodą z chwilą zwolnienia ze służby stałej do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych na stałe stanowiska, do których przywiązane jest uposażenie nie niższe od uposażenia zasadniczego tej grupy, która jest najbliższą uposażenia zasadniczego w miejscowościach poza stolicą, pobieranego ostatnio w służbie wojskowej.

**§ 2.** W celu przygotowania do objęcia stanowisk określonych w § 1 oficerów tych przydziela się w ostatnim roku ich służby na praktykę w odpowiednich działach państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych na czas nie dłuższy niż sześć miesięcy.

**§ 3.** W przypadku określonym w § 1 oficer zostaje przeniesiony w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw, zachowując prawa dotyczące zaliczalności lat służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

**§ 4.** W razie nienadawania się do danego działu państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych zostaje oficer przedstawiony na wniosek instytucji, w której odbywa praktykę, komisji wyznaczonej przez Prezesa Rady Ministrów a złożonej z przedstawicieli: Prezesa Rady Ministrów jako przewodniczącego, Ministra

Spraw Wojskowych oraz instytucji, w której oficer odbywa praktykę, jako członków w celu stwierdzenia, czy oficer w ogóle nie nadaje się do służby, czy też nie nadaje się do służby tylko w danej instytucji. W zależności od orzeczenia komisji przenosi się oficera na praktykę do innego działu służby państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych albo w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw emerytalnych.

§ 5. Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wojskowych określa corocznie w poszczególnych działach cywilnej służby państwowej, służby samorządowej oraz w przedsiębiorstwach państwowych ilość odpowiednich stanowisk, na które mają być powołani oficerowie w ogólnej ilości około 1%, nie mniej jednak niż 0,75% stanu liczebnego wszystkich oficerów ustalonego składami osobowymi.

#### Rozdział IV.

##### Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 35. § 1. Oficera stanu spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powoływać na ćwiczenia wojskowe.

§ 2. Powołanie na ćwiczenia może nastąpić do czasu osiągnięcia wieku:

- a) przez oficerów młodszych i starszych 50 lat,
- b) przez oficerów sztabowych 56 lat,
- c) przez generałów (admirałów) 62 lat.

§ 3. Rodzaj i czas trwania ćwiczeń ustali Minister Spraw Wojskowych, przy czym jednak czas trwania ćwiczeń nie może przekraczać w ciągu dwóch następujących po sobie lat czterech tygodni.

§ 4. Po odbyciu ćwiczeń oficer jest każdorazowo opiniowany.

Art. 36. Oficera stanu spoczynku można mianować na wyższy stopień, przy czym warunki mianowania tych oficerów określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 37. Oficera stanu spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powołać do służby czynnej jako oficera służby stałej:

1) na prośbę oficera — jeżeli oficer nie przekroczył granicy wieku ustalonej w art. 30 i w miarę wolnych stanowisk w składach osobowych oraz został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej;

2) z urzędu:

- a) w przypadku potrzeby zwiększenia stanów liczebnych w korpusach osobowych oficerów oraz
- b) w razie zarządzenia mobilizacji.

Art. 38. § 1. Oficera rezerwy, który odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekreście, można mianować w czasie pokoju zasadniczo do stopnia kapitana (rotmistrza).

§ 2. Kapitana rezerwy (rotmistrza), który w czasie minionych działań wojennych wykazał odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze, można mianować w czasie pokoju do stopnia majora (komandora-podporucznika).

Art. 39. § 1. Oficer rezerwy powołany w myśl obowiązujących przepisów na ćwiczenia jest każdorazowo opiniowany.

§ 2. W razie wydania opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera rezerwy do służby wojskowej przełożony wydający tę opinię podaje jej treść do wiadomości opiniowanemu oficerowi, któremu służy w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia prawo wniesienia w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych pisemnej prośby o zbadanie słuszności wydanej opinii.

§ 3. W razie otrzymania przez oficera rezerwy dwukrotnej opinii stwierdzającej jego nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim Prezydent Rzeczypospolitej może, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, pozabawić go stopnia oficerskiego z jednoczesnym zaliczeniem do stanu szeregowców lub zwolnieniem od powszechnego obowiązku wojskowego w zależności od przyczyny, która spowodowała wydanie opinii niedostatecznej.

Art. 40. Szczególne obowiązki i prawa oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia w zakresie pełnienia służby w rezerwie lub pospolitym ruszeniu, powołania do służby czynnej i jej pełnienia określają osobne przepisy.

Art. 41. § 1. Oficera rezerwy może Minister Spraw Wojskowych mianować oficerem służby stałej na jego prośbę, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje oraz odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekreście.

§ 2. Oficera rezerwy, który przed przeniesieniem do rezerwy był oficerem służby stałej, Minister Spraw Wojskowych może na jego prośbę mianować z powrotem oficerem służby stałej, jeżeli oficer:

- a) nie przekroczył wieku określonego w art. 30 § 1 pkt 1);
- b) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej i
- c) wykazał odpowiednie kwalifikacje po odbyciu próbnej służby określonej przez Ministra Spraw Wojskowych.

#### Rozdział V.

##### Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów.

Art. 42. Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów służby stałej normują, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym dekreście, osobne przepisy.

Art. 43. § 1. Oficer służby stałej ma być tak uposażony, aby mógł sumiennie pełnić powierzone mu obowiązki, wyłącznie się im poświęcając.

§ 2. Na uposażenie oficera służby stałej w stanie czynnym składają się:

1) uposażenie zasadnicze w wysokości zależnej od posiadanego stopnia, stanu rodzinnego i warunków miejscowych;

2) dodatek służbowy w wysokości zależnej od zakresu pracy i ponoszonej odpowiedzialności;

3) inne dodatki, uzasadnione szczególnymi właściwościami służby;

4) umundurowanie i oporządzenie albo odpowiedni dodatek pieniężny, który określają przepisy o uposażeniu;

5) świadczenia obejmujące:

a) usługi ordynansa osobistego lub odpowiedni ekwiwalent pieniężny,

b) przydział kwatery, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych,

c) pomoc lekarską w postaci bezpłatnego leczenia oficerów i ich rodzin, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych,

d) ulgi przy przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez państwo środkami komunikacyjnymi dla oficera i jego rodziny, w ramach określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

**Art. 44. § 1.** Oficer służby stałej nabywa prawo do pełnego uposażenia emerytalnego po trzydziestu latach służby zaliczalnej do wysługi emerytalnej.

§ 2. Warunki zaliczania czasu służby do wysługi emerytalnej jak również inne przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego oficerów służby stałej i ich rodzin określi ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym wojska i marynarki wojennej.

**Art. 45.** Oficer służby stałej przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia otrzymuje odprawę na zasadach określonych w osobnych przepisach.

**Art. 46.** Oficer stanu spoczynku ma prawo:

a) do pomocy lekarskiej obejmującej bezpłatne leczenie w wojskowych zakładach leczniczych, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych;

ponadto on i jego rodzina:

b) do ulg przy przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez państwo środkami komunikacyjnymi w ramach określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

**Art. 47.** Uposażenie oficerów stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia w przypadku pełnienia czynnej służby wojskowej oraz oficerów na czas wojny — normują osobne przepisy.

## Rozdział VI.

### Szczególne obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów.

**Art. 48. § 1.** Oficer obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powziął wiadomość pośrednio lub bezpośrednio w związku z wykonywaną służbą, jeżeli sprawy te uznano za tajne albo gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne lub inne względy służbowe.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie pełnienia służby czynnej, jak i po przeniesieniu w stan nieczynny bądź w stan spoczynku albo do rezerwy lub pospolitego ruszenia oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego.

§ 3. Od obowiązku zachowania tajemnicy może oficera zwolnić przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu.

**Art. 49. § 1.** Oficer pełniący służbę czynną jest obowiązany do noszenia w służbie przepisowego munduru wojskowego oraz uzbrojenia.

§ 2. Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu oraz o noszeniu munduru określa Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 50.** Oficerowie ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną na zasadach, które określa osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

**Art. 51.** Oficerowie podlegają właściwości oficerskich sądów honorowych z powodu czynów naruszających honor lub godność oficera niezależnie od czasu i okoliczności, w jakich te czyny popełnili, na zasadach, które określa osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

**Art. 52. § 1.** Na zawarcie związku małżeńskiego oficer służby stałej oraz oficer rezerwy powołany do służby czynnej w celu mianowania oficerem służby stałej obowiązani są otrzymać zezwolenie właściwego przełożonego.

§ 2. Warunki otrzymania zezwolenia na zawarcie małżeństwa określa Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 53.** W razie zawarcia małżeństwa bez zezwolenia można przenieść oficera w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw emerytalnych, przy czym zwolnienie winno nastąpić w terminie do sześciu miesięcy od dnia:

- uprawomocnienia się wyroku albo
- postanowienia przez sąd wojskowy lub prokuratora wojskowego o umorzeniu dochodzeń karnych, albo
- odmówienia ścigania karnego przez prokuratora, albo
- ukarania dyscyplinarnego.

**Art. 54.** Wyjazd oficera zagranicę w sprawach osobistych może nastąpić za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych lub upoważnionych przez niego władz i organów.

**Art. 55. § 1.** Oficerom pełniącym służbę czynną nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych ani brać udziału w życiu politycznym.

§ 2. Należenie tych oficerów do związków i stowarzyszeń nie mających charakteru politycznego reguluje Minister Spraw Wojskowych.

Art. 56. § 1. Oficer pełniący służbę czynną nie może brać udziału w handlu i przemyśle, ani wykonywać zawodu cywilnego, ani podejmować się pracy za wynagrodzeniem.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych może wyjątkowo zezwolić oficerowi na wykonywanie czynności wymienionych w § 1 w przypadkach:

- a) konieczności nadzoru albo zarządzania przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym stanowiącym własność oficera lub jego rodziny,
- b) konieczności wykonywania zawodu cywilnego lub podejmowania się prac o charakterze przejściowym dla pogłębienia wiedzy fachowej oficera albo z ważnych względów państwowych lub społecznych,
- c) przeniesienia oficera służby stałej w stan nieczynny.

§ 3. Minister Spraw Wojskowych może wyznaczyć oficera do rady nadzorczej, administracyjnej lub rewizyjnej przedsiębiorstwa, w celu wykonywania czynności związanych z potrzebami wojska albo użycia oficera ze względu na interes obrony państwa, przy czym oficer nie może otrzymywać wynagrodzenia od przedsiębiorstwa.

§ 4. Działalność oficerów w dziedzinie nauki, sztuki i literatury tudzież w prasie określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 5. Minister Spraw Wojskowych może przelać przysługujące mu uprawnienia co do udzielania zezwoleń na podległe mu organa i władze.

Art. 57. Oficer służby stałej w stanie czynnym może w czasie pokoju otrzymać urlop:

- a) wypoczynkowy,
- b) leczniczy,
- c) ze względów służbowych,
- d) okolicznościowy.

Art. 58. § 1. Oficerowi służy prawo do korzystania corocznie z urlopu wypoczynkowego. Czas trwania urlopu wypoczynkowego w granicach do sześciu tygodni w ciągu roku kalendarzowego ustali Minister Spraw Wojskowych w zależności od czasu służby, stopnia lub stanowiska zajmowanego przez oficera.

§ 2. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli tego wymagają ważne względy służbowe, może przełożony nie udzielić oficerowi urlopu bądź wydane zarządzenie o udzieleniu urlopu cofnąć. Minister Spraw Wojskowych określi uprawnienia przełożonych w sprawie wstrzymywania urlopów wypoczynkowych.

§ 3. Oficer może otrzymać raz w ciągu swej służby urlop wypoczynkowy w podwójnym wymiarze. Warunki udzielenia tego urlopu określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Czas trwania urlopu leczniczego nie może przekraczać sześciu miesięcy w ciągu roku kalendarzowego. Oficer, który po upływie tego czasu nie może ze względu na stan zdrowia po-

wrócić do służby, zostaje przedstawiony wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej.

§ 5. Czas trwania urlopów ze względów służbowych i okolicznościowego ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 59. Uprawnienia poszczególnych przełożonych w zakresie udzielania urlopów określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 60. Przepisy o urlopach w czasie wojny określa Naczelny Wódz.

Art. 61. Oficer może otrzymywać ordery, odznaczenia i odznaki polskie. Warunki otrzymywania ich jak również uprawnienia oficera stąd wynikające określają osobne przepisy.

Art. 62. Oficer może przyjąć obcy stopień oficerski oraz odznaczenia cudzoziemskie za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej, a zagraniczne odznaki wojskowe za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych lub uprawnionych przez niego organów.

Art. 63. Obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów nieuregulowane ustawowo określają rozkazy, regulaminy i instrukcje wydawane przez Ministra Spraw Wojskowych.

## CZĘŚĆ II.

### PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DLA OFICERÓW WOJSKA.

#### Rozdział I.

##### Korpusy osobowe.

Art. 64. § 1. W skład korpusów osobowych wojska wchodzi:

- a) korpus osobowy generałów,
- b) korpusy osobowe oficerów broni:
  - 1) korpus oficerów piechoty,
  - 2) korpus oficerów kawalerii,
  - 3) korpus oficerów artylerii,
  - 4) korpus oficerów lotnictwa,
  - 5) korpus oficerów broni pancernych,
  - 6) korpus oficerów saperów,
  - 7) korpus oficerów łączności;
- c) korpusy osobowe oficerów:
  - 8) korpus oficerów taborowych,
  - 9) korpus oficerów żandarmerii;
- d) korpusy osobowe oficerów służb:
  - 10) korpus oficerów administracji,
  - 11) korpus oficerów audytorów,
  - 12) korpus oficerów geografów,
  - 13) korpus oficerów intendentów,
  - 14) korpus oficerów kontrolerów,
  - 15) korpus oficerów uzbrojenia,
  - 16) korpus oficerów weterynarii,
  - 17) korpus oficerów zdrowia.

§ 2. Korpusy osobowe mogą się dzielić na grupy. Korpusy osobowe oficerów broni można dzielić na grupy: liniową, techniczną i inne, zależnie od potrzeb tych korpusów.

§ 3. Zasady organizacji korpusów osobowych i ich podział na grupy określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej może w razie potrzeby zarządzić, na wniosek Ministra



Spraw Wojskowych, utworzenie nowych korpusów osobowych albo zniesienie istniejących.

**Art. 65. § 1.** Oficer mianowany generałem przechodzi automatycznie do korpusu osobowego generałów.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych może przenieść oficera na jego prośbę z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z jednej grupy do drugiej albo z wojska do marynarki wojennej, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje, oraz z urzędu w przypadkach:

- a) zniesienia lub zmniejszenia składów osobowych korpusu osobowego bądź grupy, do których oficer należy albo
- b) utworzenia nowego korpusu osobowego lub grupy bądź potrzeby uzupełnienia istniejących.

§ 3. Przeniesienie oficera wymienione w § 2 może nastąpić niezależnie od warunków określonych w pkt a) i b), jeżeli oficer ma szczególne kwalifikacje wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 4. Tryb i zasady postępowania w przypadkach przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

## Rozdział II.

### Zasady mianowania oficerów.

**Art. 66. § 1.** Podporucznikiem służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

- a) posiada wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej lub innej uprawniającej do studiów w szkołach wyższych i ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej albo
- b) przesłużył co najmniej dwa lata ponad okres służby obowiązkowej jako podoficer w formacjach broni lub formacji żandarmerii, nie przekroczył 29 lat życia, ma wykształcenie, które określa Minister Spraw Wojskowych oraz ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej.

§ 2. Podporucznikiem służby stałej w korpusach osobowych lub grupach wymagających specjalnej wiedzy fachowej można mianować żołnierza, który:

- a) ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej i uzyskał dyplom ukończenia odpowiedniego działu szkoły akademickiej albo
- b) jest podchorążym rezerwy i uzyskał dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie oraz odbył praktykę i odpowiada innym warunkom określonym przez Ministra Spraw Wojskowych.

§ 3. Oficerem służby stałej można mianować oficera rezerwy, który:

- 1) nie przekroczył wieku oraz posiada stopień, które określa Minister Spraw Wojskowych;
- 2) posiada odpowiednie kwalifikacje służbowe;

3) ma zdolności fizyczne i psychiczne do służby stałej;

4) odpowiada innym warunkom określonym przez Ministra Spraw Wojskowych, a ponadto

5) posiada jeden z niżej wymienionych warunków:

- a) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie i odbył praktykę, której warunki określają osobne przepisy albo
- b) został mianowany podporucznikiem rezerwy po pierwszym ćwiczeniu w rezerwie, a następnie ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej, albo
- c) wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze.

§ 4. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania podporucznikami służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych lub grupach oraz szkoły wojskowe kształcące na oficerów służby stałej i czas trwania nauki w tych szkołach.

§ 5. Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 41 § 2.

**Art. 67. § 1.** Mianowanie oficera służby stałej w czasie pokoju na wyższy stopień nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

- a) w korpusie generałów:
 

generała brygady	— 3 lat,
generała dywizji	— 3 lat,
- b) w korpusach osobowych oficerów broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów:
 

podporucznika	— 3 lat,
porucznika	— 4 lat,
kapitana (rotmistrza)	— 4 lat,
majora	— 3 lat,
podpułkownika	— 3 lat,
pułkownika	— 3 lat,
- c) w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii oraz w korpusach osobowych oficerów służb i w grupach technicznych korpusów osobowych oficerów broni:
 

podporucznika	— 3 lat,
porucznika	— 5 lat,
kapitana	— 6 lat,
majora	— 5 lat,
podpułkownika	— 5 lat,
pułkownika	— 5 lat,

§ 2. Mianowanie na stopień marszałka Polski może nastąpić niezależnie od czasu służby w poprzednio posiadanym stopniu.

§ 3. Oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową oraz tych, z wyjątkiem poruczników, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie,

można mianować po przesłuzeniu w każdym stopniu czasu o jeden rok krótszego od podanego w § 1.

§ 4. Poruczników, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na wyższy stopień po przesłuzeniu w tym stopniu czasu o dwa lata krótszego od podanego w § 1, jeżeli ukończenie tej szkoły jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 5. Warunki zaliczania czasu służby na poczet okresów wymienionych w § 1 jak również warunki uznania ukończenia szkoły akademickiej za uzasadniające skrócenie tych okresów (§ 3 i 4) określa Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 68. § 1.** Mianowanie na stopień porucznika i następne może nastąpić, jeżeli oficer pełnił co najmniej przez dwa lata służbę na jednym ze stanowisk, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 2. Dla oficerów dyplomowanych czas ustalony w § 1 może być skrócony do jednego roku na stanowiskach, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. Do mianowania na stopień majora w korpusach osobowych, określonych przez Ministra Spraw Wojskowych, z wyjątkiem oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową, wymagane jest ponadto ukończenie przeszkolenia w zakresie, który ustala Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 69. § 1.** Podporucznikiem rezerwy można mianować w poszczególnych korpusach osobowych w czasie pokoju żołnierza, który posiada wykształcenie w zakresie uprawniającym do skróconej czynnej służby wojskowej według obowiązujących w tej mierze przepisów oraz ukończył szkołę (kurs) kształcącą na oficerów rezerwy i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Podporucznikiem rezerwy w korpusach osobowych lub w grupach wymagających specjalnej wiedzy fachowej można mianować w czasie pokoju żołnierza, który uzyskał dyplom ukończenia odpowiedniego działu szkoły akademickiej oraz ukończył szkołę (kurs) kształcącą na oficerów rezerwy i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 3. Mianowanie porucznikiem rezerwy i kapitanem rezerwy (rotmistrzem) nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu przez oficera w posiadanym stopniu dwóch ćwiczeń wojskowych, w czasie których oficer uzyskał odpowiednie kwalifikacje. Poruczników rezerwy korpusów osobowych lub grup, w których do pełnienia służby wymagane jest posiadanie dyplomu ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na stopień kapitana po odbyciu jednego ćwiczenia wojskowego. Do mianowania na stopień kapitana rezerwy (rotmistrza) wymagane jest ponadto odbycie kursu lub złożenie egzaminu, które określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły (kursy) kształcące na oficerów rezerwy i czas trwania nauki w tych szkołach (kursach).

**Art. 70.** Warunki mianowania na stopień podporucznika służby stałej i rezerwy w czasie wojny określi Naczelny Wódz.

### CZĘŚĆ III.

## PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DLA OFICERÓW MARYNARKI WOJENNEJ.

### Rozdział I.

#### Korpusy osobowe.

**Art. 71. § 1.** W skład korpusów osobowych marynarki wojennej wchodzi:

- a) korpusy osobowe oficerów broni:
  - 1) korpus oficerów morskich,
  - 2) korpus morskich oficerów technicznych;
- b) korpus osobowy oficerów służb marynarki.

§ 2. Korpusy osobowe mogą się dzielić na grupy.

§ 3. Zasady organizacji korpusów osobowych i ich podział na grupy określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej może w razie potrzeby zarządzić, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, utworzenie nowych korpusów osobowych albo zniesienie istniejących.

**Art. 72. § 1.** Minister Spraw Wojskowych może przenieść oficera na jego prośbę z jednego korpusu osobowego marynarki wojennej do drugiego lub z jednej grupy do drugiej albo z marynarki wojennej do wojska, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje, oraz z urzędu w przypadkach:

- a) zniesienia lub zmniejszenia składów osobowych korpusu osobowego bądź grupy, do których oficer należy albo
- b) utworzenia nowego korpusu osobowego bądź grupy lub potrzeby uzupełnienia istniejących.

§ 2. Przeniesienie oficera, wymienione w § 1, może nastąpić niezależnie od warunków określonych w pkt a) i b), jeżeli oficer ma szczególne kwalifikacje wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 3. Tryb i zasady postępowania w przypadkach przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

### Rozdział II.

#### Zasady mianowania oficerów.

**Art. 73. § 1.** Podporucznikiem marynarki służby stałej można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

- 1) posiada wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej lub innej uprawniającej do studiów w szkołach wyższych i ukoń-

czył szkołę kształcącą na oficerów służby stałej marynarki wojennej albo

2) jest oficerem lub podchorążym rezerwy, nie przekroczył wieku i odbył praktykę, które określa Minister Spraw Wojskowych, ma zdolności fizyczne i psychiczne do służby stałej, a ponadto:

- a) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym albo
- b) jako oficer rezerwy wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania podporucznikami marynarki służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych lub grupach oraz szkoły wojskowe kształcące na oficerów służby stałej i czas trwania nauki w tych szkołach.

**Art. 74. § 1.** Mianowanie oficera służby stałej w czasie pokoju na wyższy stopień nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

- a) w korpusach osobowych broni:
 

podporucznika marynarki	— 3 lat,
porucznika marynarki	— 4 lat,
kapitana marynarki	— 4 lat,
komandora-podporucznika	— 3 lat,
komandora-porucznika	— 3 lat,
komandora	— 3 lat,
kontr-admirała i wice-admirała	— 3 lat,
- b) w korpusie osobowym służb marynarki:
 

podporucznika marynarki	— 3 lat,
porucznika marynarki	— 5 lat,
kapitana marynarki	— 6 lat,
komandora-podporucznika	— 5 lat,
komandora-porucznika	— 5 lat,
komandora	— 5 lat,
kontr-admirała i wice-admirała	— 3 lat.

§ 2. Oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową lub wydział administracyjny szkoły kształcącej na oficerów służby stałej marynarki wojennej, oraz tych z wyjątkiem poruczników marynarki, którzy uzyskali dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w każdym stopniu czasu o rok krótszego od określonego w § 1.

§ 3. Poruczników marynarki, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w tym stopniu czasu o dwa lata krótszego od określonego w § 1, jeżeli ukończenie tej szkoły jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 4. Warunki zaliczania czasu służby na poczet okresów wymienionych w § 1 jak również warunki uznania ukończenia szkoły akademickiej za uzasadniające skrócenie tych okresów (§ 2 i 3) określa Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 75. § 1.** Mianowanie na stopień porucznika marynarki i następne może nastąpić, jeżeli w okresie czasu wymienionym w art. 74 § 1:

- a) oficer korpusu morskigo i morskigo korpusu technicznego przeznaczony do służby na okrętach morskich pełnił służbę na okręcie morskim lub w morskim sztabie pływającym przez czas i na warunkach, które określi Minister Spraw Wojskowych;
- b) oficer korpusu morskigo i morskigo korpusu technicznego nie przeznaczony do służby na okrętach morskich oraz oficer innych korpusów osobowych pełnił służbę co najmniej przez dwa lata na jednym ze stanowisk, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 2. Do mianowania na stopień komandora-podporucznika w korpusie oficerów morskich wymagane jest ponadto ukończenie przeszkolenia, którego zakres ustala Minister Spraw Wojskowych.

**Art. 76. § 1.** Podporucznikiem marynarki rezerwy można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

1) w korpusie oficerów morskich ukończył państwową szkołę morską w dziale nawigacyjnym oraz szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej, a ponadto odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych;

2) w korpusie morskich oficerów technicznych:

- a) ukończył państwową szkołę morską w dziale mechanicznym oraz szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej albo
- b) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie Minister Spraw Wojskowych uzna za potrzebne do pełnienia służby w tym korpusie osobowym, ukończył szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Mianowanie porucznikiem marynarki rezerwy i kapitanem marynarki rezerwy nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu przez oficera w posiadanym stopniu dwóch ćwiczeń wojskowych, w czasie których oficer uzyskał odpowiednie kwalifikacje. Do mianowania na stopień kapitana marynarki rezerwy wymagane jest ponadto odbycie kursu lub złożenie egzaminu, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły (kursy) kształcące na oficerów rezerwy marynarki wojennej oraz czas trwania nauki w tych szkołach (kursach).

**Art. 77.** Warunki mianowania na stopień podporucznika marynarki służby stałej i rezerwy w czasie wojny określi Naczelny Wódz.

#### CZĘŚĆ IV.

#### PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KONCOWE.

##### Rozdział I.

##### Przepisy przejściowe.

**Art. 78.** Do czasu wydania dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej przewidzianych w art. 50 i 51 obowiązują:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1925 r. w sprawie wojskowych przepisów dyscyplinarnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 638);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 sierpnia 1927 r. w sprawie statutu oficerskich sądów honorowych (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 834).

**Art. 79.** Jeżeli w dotychczasowych przepisach są użyte wyrazy: a) „żołnierze zawodowi”, b) „oficerowie zawodowi”, c) „oficerowie zawodowi stanu czynnego”, d) „oficerowie zawodowi stanu nieczynnego”, e) „oficerowie zawodowi w

stanie spoczynku”, to wyrazy te dotyczą: a) i b) oficerów służby stałej i oficerów stanu spoczynku, c) oficerów służby stałej w stanie czynnym, d) oficerów służby stałej w stanie nieczynnym, e) oficerów stanu spoczynku.

##### Rozdział II.

##### Przepisy końcowe.

**Art. 80.** Wykonanie niniejszego dekretu osobno dla wojska a osobno dla marynarki wojennej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

**Art. 81.** § 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu traci moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 23 marca 1922 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów wojska polskiego (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 256);

2) ustawa z dnia 20 czerwca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów polskiej marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 626) z pozostawieniem korpusu rzeczno-brzegowego do czasu stopniowego zlikwidowania go;

3) wszelkie przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych dekretem niniejszym.

Prezydent Rzeczypospolitej. *I. Mościcki*  
Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*